

Лекція 3. «Методи та форми соціально-профілактичної роботи»

План:

- 1) Завдання профілактичної роботи системи служб соціальної роботи;
- 2) Методика соціально-профілактичної роботи;
- 3) Форми роботи з профілактики негативних явищ.

Література:

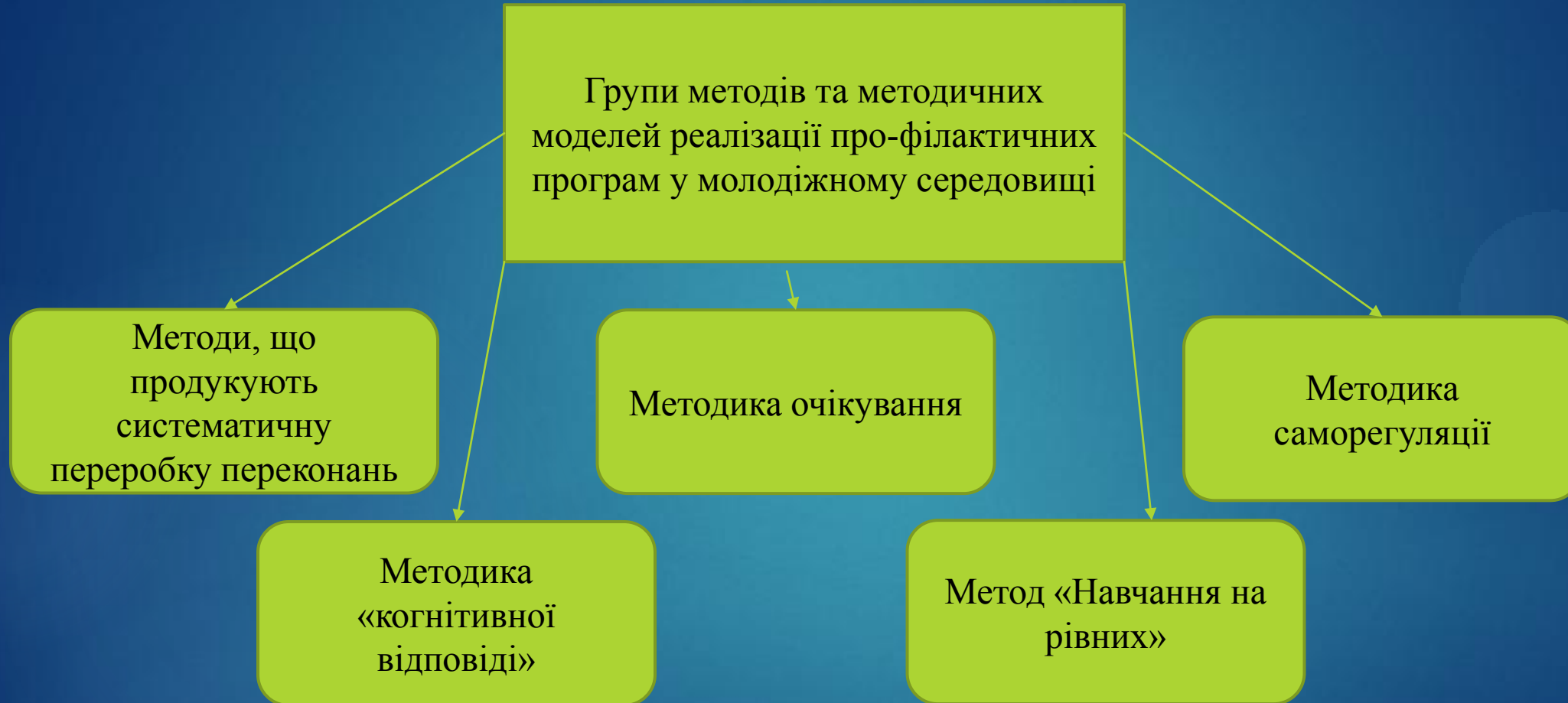
- 1) Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2009. 208 с.

Завдання профілактичної роботи системи служб соціальної роботи

Передбачається вирішення конкретних завдань:

- проведення поведінкових та соціологічних досліджень, у результаті яких буде чітко визначено картину про групи молоді, які мають девіантну поведінку, є схильними до вживання наркотиків, алкоголю; форми та методи профілактичної роботи адаптуються до наявних соціально-демографічних та матеріальних умов;
- проведення ряду просвітницько-навчальних заходів з метою формування стійкого інтересу підлітків та молоді до здорового способу життя, підвищення рівня гігієнічної культури, санітарної освіти, відповідального ставлення до свого здоров'я; створення науково-методичної бази з профілактики негативних явищ і пропаганди здорового способу життя в молодіжному середовищі;
- створення різнопланових (духовних, медико-психологічних) реабілітаційних центрів, кризових стаціонарів для молоді, яка має алкогольну чи наркотичну залежність; активізація підтримки спільнот родичів, діти яких страждають від алкогольної чи наркотичної залежності;
- створення притулків для дітей з родин, схильних до вживання алкоголю та наркотиків.

Методика соціально-профілактичної роботи.

Форми роботи з профілактики негативних явищ

Соціологічні дослідження.

Дослідницька діяльність включає в себе збір та поновлення банку даних про стан захворюваності та хворобливості дітей і молоді регіонів, поширення наркоманії, токсикоманії, хвороб, що передаються статевим шляхом, ВІЛ/СНІДу; про стан та динаміку злочинності в регіоні. Спеціалісти центрів ССМ систематично поновлюють інформацію про підлітків, що перебувають на обліку кримінальної міліції в справах неповнолітніх, підлітків та молоді, що перебуває на обліку медичних закладів, шкіро-венерологічних та наркологічних диспансерів.

Дослідження мають виявити:

- оцінку орієнтирів підлітків та молоді щодо здорового способу життя;
- рівень знань молоді з проблем наркоманії, інформованість про наркотичні речовини;
- оцінку реальних масштабів наркотизації та алкоголізації серед підлітків та молоді;
- причини зловживання будь-якими наркотичними речовинами та проблеми, пов'язані з цим;
- передумови правопорушень та злочинності в дитячому та молодіжному середовищі;
- рівень інформованості молоді про ВІЛ/СНІД, хвороби, що передаються статевим шляхом, способи захисту від інфекції;
- пропозиції щодо форм та методів соціальної та профілактичної роботи, які молодь вважає найбільш дієвими;
- молодих людей, схильних до девіантної поведінки;
- основні проблеми молоді;
- оцінки задоволеності молоді власним відпочинком.

Науково-методична діяльність.

Пріоритетною діяльністю є науково-методична робота, в основу якої покладені наступні напрямки:

- розробка методичних та інформаційно-довідкових матеріалів на допомогу працівникам центрів ССМ, педагогам, батькам, молоді;
- проведення тематичних зустрічей, семінарів, “круглих столів” та конференцій з метою надання методичної допомоги фахівцям, що працюють з конкретними категоріями молодих людей та сімей, координації зусиль усіх зацікавлених організацій;
- діяльність експериментальних майданчиків центрів ССМ з метою розробки та впровадження інноваційних технологій, вдосконалення форм і методів соціальної роботи.

Організаційно-інформаційна робота.

- участь у роботі постійно діючого семінару з проблем профілактики кризових ситуацій для педагогів шкіл при міському відділі освіти;
- організація виїзних лекторіїв, проведення бесід, консультацій для учнів середніх навчальних закладів.

Медично-психологічна робота.

- виявлення контингенту, що потрапив у кризову ситуацію, та своєчасне направлення дітей та підлітків на консультацію в кризовий центр;
- надання висококваліфікованої спеціалізованої допомоги силами лікарів (гінеколога, психотерапевта, судмедексперта, венеролога);
- соціальна терапія з метою виявлення причин кризового стану, головної проблеми кризи, орієнтовної оцінки психічного стану, ступеня психічної травми, можливості психотерапевтичного лікування кризи, спільної тактики виходу з кризової ситуації, можливості розробки індивідуальної програми роботи.

Профілактично-корекційна робота.

- проведення особистої діагностики та психокорекції, психолого-педагогічна допомога у вирішенні сімейних конфліктів;
- повний комплекс допомоги для дітей-сиріт та дітей, що позбавлені батьківського піклування, з метою уникнення та формування кризових ситуацій.

Методично-просвітницька діяльність.

Системою центрів ССМ активно проводиться просвітницька робота для спеціалістів ЦССМ, викладачів та заступників директорів з виховної роботи навчальних закладів, педагогів та медичних працівників загальноосвітніх шкіл, вихователів дитячих дошкільних закладів, представників зацікавлених громадських організацій.

Психопрофілактична робота.

Одним із найважливіших напрямів у вирішенні проблем людини є розвиток системи психопрофілактичної роботи. Методи корекції, направлені на часткову або повну зміну стану, що вже склався, можуть розглядатися як частина психологічної роботи. Потреба в профілактичних і коректувальних методиках настільки висока, що їх розробка і упровадження в життя нерідко випереджають формування науково обґрунтованих уявлень про механізми розвитку і саморозвитку людини.